

BALSAS

TRUMANIS UŽ PASAULIO TAUTŲ LAISVĘ.

New-Yorkas. Spalio 27 dieną įvykusios laivyno šventės proga kalbėjo JAV prez. Trumanas ir nustatė vidaus ir užsienio politikos gaires. Ši kalba laikoma svarbiausia iš visų jo pasakytų kalbų. Kalbėdamas apie vidaus politiką, jis pabrėžė reikalingumą kariuomenės stiprinimo taikos išsaugojimui. "Sau mes nenorime nei vienos pėdos svetimos žemės. Šios ginkluotos jėgos mes esame reikalingi, kad, bendradarbiaudami su kitais savo sąjungininkais, įgyvendintume taikos sąlygas, kurios buvo uždėtos sumuštam priešui, ir kad atliktume karinį įsipareigojimą, kurį mes, kaip Jungtinių Tautų narys, priėmėme. Mes privalome remti pastovią taiką ir reikalui esant priversti, idant drauge su kitom Amerikos tautom išlaikytume vakarinio pusrutulio tautų neličiamumą ir nepriklausomybę. Taip pat mes privalome nešti bendrą JAV apgynimo rūpestį. Šie keturi kariniai uždaviniai nesiekia karo ar agresijos, bet taikos." Apie atominę bombą jis pasakė: "Atominė bomba nekeičia mūsų užsienio politikos pagrindų, bet jos išradimas paspartino mūsų politikos pravedimą. Amerikos rankose atominė bomba nebus priemonė, grąsinanti kitoms tautoms. Pasaulis, kuris matė JAV laikyseną abiejose pasauliniuose karuose, tai žino. Jeigu ši nauja griovimo jėga yra duota mums, į tai žiūrime kaip į šventą mums patikėjamą." Kalbėdamas apie užsienio politiką, jis nurodė šiuos 12 punktų, kuriais JAV vadovausis:

1. Mes noruosiame jokio kitų kraštų, didelių ar mažų, puolimo, mes nesiekiamo jokių tikslų, kurie bet kurios kitos tautos taikingiems siekimams prieštarautų.
2. Mes tikime į suvereniskos teisės atstatymą ir savarankišką valdymąsi visų tautų, kurioms jų suverenumas buvo išplėstas jėga.
3. Jokioje pasaulio šalyje, su kuria mes taikingai gyvename, mes nepripažinsime jokio sienų pakeitimo, jeigu tai nesutinka su laisvai išreikšta tos tautos valia.
4. Mes esame tos nuomonės, kad visoms tautom, kurios yra pribrendę savarankiškam valdymuisi, būtų duodama galimybė laisvais rinkimais, nesikišant jokiems svetimiems tarpininkams, pasirinkti valdymosi formą. Tai galioja ne tik Europai, Azijai ir Afrikai, bet lygiai ir vakarų pusrutuliui.
5. Bendradarbiaudami su kitais karo sąjungininkais, mes padėsime nugalėtiems kraštams sudaryti laisvų rinkimų kelių taikingas demokratines vyriausybes ir stengsimės sukurti pasaulį, kuriame nebūtų vietos nabilizmui, fašizmui ir militarizmui.
6. Mes vengsime pripažinti vyriausybes, kurios kuriai nors tautai pirmosios svetimos jėgos. Kai kuriais atvejais gali būti neįmanoma prievartinės vyriausybės išvengti, bet Jungtinės Valstybės tokių vyriausybių nepripažins.
7. Mes esame nuomonės, kad jūra, taip pat pasieninės upės, visi vandens keliai, kurie teka daugiau, negu per vieną kraštą, turi būti laisvi visoms tautoms.
8. Mes esame nuomonės, kad visos valstybės, kurios yra priimtos į tautų šeimą, turėtų lygų prieėjimą prie pasaulinės prekybos ir pasaulio žaliavų.
9. Mes tikime, kad suvereniskos vakarų pusrutulio valstybės turi dirbti, kaip geri kaimynai, iš vieno, be jokio kitų įsikišimo, išsprendimui savo bendrų problemų.
10. Tokia yra mūsų patvirtuota, kad pilnas visų tautų, didelių ar mažų, ūkinis bendradarbiavimas yra būtinas pagerinimui gyvenimo sąlygų visame pasauly ir įkūnijimui laisvės be baimės ir skurdą.
11. Mes sieksime ir reikalausime visuose taiką mylinčio pasaulio kraštuose galvojimo ir tikėjimo laisvės.
12. Mes esame įsitikinę, kad tarptautinės taikos išlaikymui yra reikalinga Jungtinių Tautų Organizacija, organizacija, kuri apima visą taiką mylinčias tautas, pasiryžusias, reikalui esant, bendromis jėgomis saugoti taiką.

-SOFIA. Prieš viešbutį "Bulgarija", kuriame apsistojęs amerikiečių stebėtojas Etheridge, susirinkusi bulgarų minia triukšmą. Girdisi šūkiai už opozicijos vadus. Etheridge atvyko į Bulgariją ištirti tikrą padėtį prieš prasidedant rinkimams.

VISŲ DĖMPSIUI. Iš UNRRA centro Štabo gauta anketa, kurioje užregistruoti susirašinėjama su giminėmis Amerikoje. Nodoti šia proga, turi šią anketą užpildyti stovyklos raštinininkai lapkričio 5 dienos 17 val. Šiuo reikalu prašome informuoti, kurie šio pranešimo neskaitė.

- VIEŠNIA IŠ UNRRA CENTRO. Vakar mūsų stovykloje lankėsi visos Vokietijos srities UNRRA centro valdininkė Amerikos lietuvaitė E. Reshkus. Viešnia, kuri mus aplanko jau antrą kartą, teiravosi mūsų gyvenimu ir paliko anketas "Combined D.P. Executive, USFET APO 757, US Army", pagal kurias bus galima susisiekti su mūsų giminėmis Amerikoje. Be to, ji pasiūlė daryti žygių, kad lietuviai būtų sugrupuoti tik į lietuvių stovyklas, nes tik tuomet bus galima Amerikos lietuvių siunčiamas dovanas padalinti tik tarp lietuvių. Kitaip - jos bus padalintos lygiai tarp visų stovyklos tautybių gyventojų. Panelė Reshkus maloniai apsiima šiuo reikalu tarpininkauti.

- Stovykloje yra reikalingi asmenys spausdinamų mokyklos vadovėlių korektūrai taisyti. Mokantieji šį darbą prašomi skubiai atvykti į L. Sąjungos Skyriaus Valdybą.

- Dirbantieji pas amerikiečius prašomi iki š.m. spalio mėn. 30 d. 22 val. įsiregistruoti Stovyklos raštinėje arba "H" rūmuose, II aukšte, 20 kamb. Kurie dirba grupėmis, pagedautina, kad visus įregistruotų grupės vadovas.

- Vakar įvykusias futbolo rungtynes tarp lietuvių gimnazijos ir lenkų skautų laimėjo lietuviai 6:0. Golus įmušė: K. Miškinis - 4 ir Mandeikis - 2. Teisėjas: Moleris.

- Vakar įvykusios tinklinio rungtynės tarp "Lituanicos" ir ukrainiečių vyrų komandų baigėsi 2:1 lietuvių naudai.

IVAIRIOS POLITINIS ŽINIOS

LONDONAS. Sovietų delegacija išvyko iš Maskvos į Jaunimo konferenciją Londone. Joje dalyvausią taip pat ir Latvijos, Lietuvos ir Estijos delegacijos.

NEW-YORK. Amerikos ambasadorius Sov. Sąjungai Harriman aplankė Staliną Kaukaze ir įteikė jam Trumano notą. Taip pat turėjo ilgą pasikalbėjimą. Amerikos spauda rašo, kad ši nota turėsianti didelės reikšmės santykiuose tarp abiejų valstybių.

LONDONAS. Čekoslovakijos prekybos ministeria pareiškė, kad Čekoslovakija nesutinka su vakarų sąjungininkų reikalavimu sustabdyti vokiečių iškraustymą.

PRANCŪZIJOS SOCIALISTAI UŽ VAKARŲ BLOKĄ. Leon Blum, Prancūzijos socialistų vadovas, kalbėdamas užsienio politikos klausimais, pasisakė už vakarų bloką, už sąjungą su Anglija. "Mes tikime, kad sąjunga tarp prancūzijos ir Anglijos patarnaus demokratijos interesui Europos šiaurėje, vakaruose ir pietuose".

BERLYNAS. Leistas susisiektis laiškais iki 500 g. svorio po visas Vokietijos zonas.

WIENA. Renneris išleido atsišaukimą laisvų ir visuotinių rinkimų reikalu Austrijoje, kurie bus pravesti lapkr. 25 d.

RUSAI PANAIKINO VOKIETIJOS RAUD. KRYŽIŲ. Marš. Žukovas įsakė uždaryti Vokietijos Raud. Kryžių ir konfiskuoti visą jo turimą. Motyvuojama galimumu, kad ši organizacija galinti verstis šnipinėjimu.

LENKIJA NENORI RINKIMŲ KONTROLĖS. New York pranešė, kad Lenkijos prez. Bierut atmetė bet kokią tarpt. kontrolę per būsimus visuotinius rinkimus Lenkijoje, pareiškdamas, kad Lenkijos vyriausybė pati sugebėsianti su rinkimais susidoroti. Rinkimai įvyksią vėliausiai birželio mėn.

NOBELIO PREMIJA PENICILINO IŠRADĖJAMS. Nobelio premija už nuopelnus medicinos srityje pripažinta nuostabaus veikimo vaisto Penicilino išradėjams - anglams, kurių yra trys.

LEIDŽIAMA SUSIRAŠINĖTI SU UŽSIENIU IR VISOMIS VOKIETIJOS ZONOMIS

Liuksemburgo radijas pranešė, kad išvežtieji, gyveną stovyklose, galės susirašinėti su visais kraštais ir visomis Vokietijos zonomis. Laiškai bus persiunčiami nemokamai. Smulkmenas paskelbs stovyklų administracijos. Amerikos zonoje netrukus bus įsteigti 4 Amerikos konsulatai.